

Uchwała Nr XXV/190/16
Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim
z dnia 28 października 2016 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Janów Lubelski na lata 2017 - 2019

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 575, z późn. zm.), Rada Miejska w Janowie Lubelskim uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Janów Lubelski na lata 2017-2019, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Janowa Lubelskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Ewa Janus

Załącznik do uchwały nr XXV/190/16
Rady Miejskiej w Janowie Lubelskim
z dnia 28 października 2016 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE JANÓW LUBELSKI
NA LATA 2017-2019**

JANÓW LUBELSKI 2016

SPIS TREŚCI

- I. WPROWADZENIE I DEFINICJA PODSTAWOWYCH POJĘĆ
- II. REGULACJE PRAWNE
- III. DIAGNOZA SPOŁECZNA – MERYTORYCZNE UZASADNIENIE
- IV. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU
- V. ADRESACI
- VI. CELE PROGRAMU
- VII. SPOSOBY REALIZACJI CELÓW
- VIII. REALIZATORZY PROGRAMU
- IX. FINANSOWANIE, ZARZĄDZANIE I MONITORING
- X. PRZEWIDYWANE EFEKTY

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest wspólnotą, która stanowi model dla innych grup. Jest najbliższą grupą zaspokajającą nasze potrzeby, dającą poczucie bezpieczeństwa i psychicznego oparcia. Ponadto rodzina stanowi bogate źródło wzorów zachowań w różnych sytuacjach, ponieważ w prawidłowo ukształtowanej rodzinie można znaleźć szereg walorów kształtujących osobowość człowieka, nie do zastąpienia przez inne środowiska.

Rodzina spełnia więc szereg różnorodnych funkcji, mimo ciągłych przemian, obejmujących różne jej aspekty. Specyficzną cechą środowiska rodzinnego jest to, że jego funkcje stanowią ograniczoną całość, złożoną i jednolitą, których nie można w życiu codziennym spełniać oddzielnie. Dlatego też jakiegokolwiek zaburzenie utrudniające realizację którejś z podstawowych funkcji powoduje – krótszą lub dłuższą – niezdolność rodziny w jej ogólnym funkcjonowaniu¹.

W literaturze wskazuje na następujące funkcje rodziny²:

- Funkcja rodzicielstwa (prokreacyjna) - oznacza nie tylko wydanie na świat dziecka, ale przeżywanie i pełnienie przez kobietę i mężczyznę odpowiednich ról matki i ojca oraz uzyskiwanie z tego powodu gratyfikacji w postaci satysfakcji i nadziei na bezpieczną, spokojną, nie samotną starość.
- Funkcja seksualna – rodzina jest miejscem sprzyjającym formowaniu się cech płciowości (głównie przez naśladowanie rodziców, innych dorosłych domowników), a także ich przejawiania i utrwalania przez pełnienie różnych ról (np. matki i ojca, żony i męża).
- Funkcja opiekuńcza - realizuje się przez sprawowanie opieki nad dzieckiem, a także innymi członkami rodziny, polega na zaspokajaniu ich potrzeb ponadpodmiotowych, dokonuje się w ramach stosunku opiekuńczego i przybierające postać działania ciągłego, bezinteresownego, nasyconego emocjonalnością i opartego na odpowiedzialności opiekuna za podopiecznego.
- Funkcja socjalna (pomocowa) - realizowana jest w zakresie pomocy i wsparcia społecznego członkom rodziny, których życie często stawia w trudnych sytuacjach w postaci deprivacji potrzeb, znacznego przeciążenia, konfliktów, niewydolności i niedostatecznej sprawności psychosomatycznej, izolacji społecznej, nadmiernych ambicji, różnych uzależnień, sytuacji losowych.

---

¹ S. Kawula, *Rodzina jako grupa i instytucja opiekuńczo-wychowawcza* [w:] S.Kawula, J.Brągiel, A.W. Janek (red.) *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, Toruń 2005, s. 58.

² T. Pilch (red.), *Encyklopedia Pedagogiczna XXI wieku*, Tom V, Warszawa 2006, s. 321-326.

- Funkcja materialno-ekonomiczna – normalna rodzina stanowi dla jednostki zabezpieczenie materialne, zarówno w sytuacjach normalnych, jak i losowych, trudnych, destabilizujących.
- Funkcja wychowawcza - rodzina jest podstawowym środowiskiem wprowadzającym dziecko w świat wartości kulturalnych i społecznych. Jednostka w rodzinie nabywa świadomość moralną i stopniowo rozszerza jej zakres, przyswaja pojęcia moralne, uczy się oceniać z moralnego punktu widzenia swoje postępowanie i innych osób.
- Funkcja socjalizacyjna – polega na wprowadzaniu jednostek do społeczeństwa, poprzez przekazywanie języka, obyczajów, kształtowanie wartości moralnych oraz zasad właściwego funkcjonowania w społeczeństwie. - Funkcja kulturalna - specyfika rodziny jako swoistego „centrum” kultury wskazuje na udostępnianie każdemu z członków rodziny jej dorobku kulturalnego, uczynienie go dobrem wspólnym, zakorzenienie go w świadomości i uczynienie z niego naczelnego wątku integracji rodzinnej, wspólnotowej.

Rodzina, która potrafi sprostać swoim obowiązkom, która pomyślnie rozwiązuje swoje problemy, kierując się chęcią utrwalenia swojej wspólnoty i realizacji przypisanych im funkcji nazywamy rodzinami funkcjonalnymi. Rodziny, które nie potrafią wypełnić należycie swoich funkcji, nazywamy rodzinami dysfunkcyjnymi³. We współczesnym świecie wszechobecne jest zjawisko dysfunkcyjności rodziny. Bowiem każda rodzina boryka się z problemami dnia codziennego, które trzeba pokonywać.

Życie w rodzinie dysfunkcyjnej nie jest łatwe, zwłaszcza dla dzieci, ponieważ wszystko co je spotyka przyczynia się do deformacji rozwoju, negatywnych konsekwencji emocjonalnych i społecznych, niskiego poczucia wartości i braku odwagi na samodzielne i właściwe pokonywanie trudności.

Rodzina dysfunkcyjna to przede wszystkim:

- a) Rodzina z problemem alkoholowym, czyli taka, w której jedno bądź oboje rodziców uzależniło się od alkoholu,
- b) Rodzina z problemem wykorzystywania seksualnego, czyli taka, w której jedno bądź oboje rodziców wykorzystuje seksualnie kogoś (współmałżonka, dzieci) w rodzinie,

---

³ S. Kawula, *Rodzina o skumulowanych czynnikach patogennych*, w: S. Kawula, J. Brągiel, A. Janke (red.), *Pedagogika rodziny. Obszary i panorama problematyki*, Toruń 1998, s. 129.

- c) Rodzina z terrorem psychicznym, czyli taka, w której jedno bądź oboje rodziców stosuje przemoc emocjonalną (szantaż, zastraszanie itp.) wobec członków swojej rodziny,
- d) Rodzina z przemocą fizyczną, czyli taka, w której jedno bądź oboje rodziców bije, maltretuje fizycznie kogokolwiek z członków rodziny,
- e) Rodzina z przewlekłą chorobą - jedno bądź oboje rodziców cierpi na stałe schorzenie typu stwardnienie rozsiane, cukrzyca bądź jest „przykute” do wózka inwalidzkiego, za swój stan obarcza winą domowników, staje się centralną postacią w rodzinie.
- f) Rodzina z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Problem dysfunkcyjności wielu współczesnych rodzin jest systematycznie diagnozowany przez instytucje zajmujące się działalnością pomocową na rzecz rodziny. Odwiecznym problemem stało się poszukiwanie skutecznej formy i metody pracy z rodziną problemową. Podstawowymi osobami i instytucjami bezpośrednio pracującymi z rodzinami dysfunkcyjnymi są: pracownik socjalny, asystent rodziny, kurator sądowy, pedagog szkolny, psycholog i psychoterapeuta, osoby duchowne, organizacje rządowe i pozarządowe (ośrodki interwencji kryzysowej, ośrodki wsparcia) itp.

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad rodziną na terenie gminy Janów Lubelski.

II. REGULACJE PRAWNE

Działania podejmowane w celu stworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawy jakości jej życia oraz zapobiegania marginalizacji życia tej najważniejszej komórki społecznej regulowane są przez następujące dokumenty:

1/ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 575, z późn. zm.),

2/ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.),

3/ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),

4/ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),

5/ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 224, z późn. zm.),

6/ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.).

III. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina Janów Lubelski jest to niewielka gmina położona w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego. Według danych Urzędu Stanu Cywilnego Janowie Lubelskim z dnia 30.06.2016 r. liczba mieszkańców zameldowanych na stałe na terenie Gminy Janów Lubelski wynosi 16089 osób. Gmina jest głównie terenem rolniczym, znajdują się nieliczne zakłady produkcyjne czy przedsiębiorstwa, w których zatrudniani są mieszkańcy. Największe zatrudnienie występuje w Firmie Caterpillar i w Firmie Fortaco JL oraz w administracji samorządowej. Trudna sytuacja na rynku pracy, brak perspektyw zatrudnieniowych, wiąże się z utratą w mieszkańcach poczucia bezpieczeństwa finansowego, co w znaczący sposób dotyka także janowskie rodziny.

Analizując problem bezrobocia (wg danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Janowie Lubelskim) należy zauważyć, iż ogólna stopa procentowa na przełomie lat 2008-2014 z każdym rokiem wzrasta, osiągając w roku ubiegłym wysokość ok 15%. Duża liczba mieszkańców zarejestrowana jest w Powiatowym Urzędzie Pracy i mimo licznych form wsparcia osób bezrobotnych mieszkańcy borykają się z problem braku stałej i pewnej pracy zarobkowej. W/g danych PUP w Janowie Lubelskim najczęściej osobami bezrobotnymi są młodzi ludzie, którzy ukończyli studia, powrócili do miasta i pozakładali swoje rodziny oraz osoby po 50 roku życia.

Drugim ważnym problemem społecznym, dotyczącym rodziny na terenie gminy są uzależnienia. W Gminie Janów Lubelski najczęściej występującym nałogiem jest alkohol. Niewątpliwie uzależnienie jednego z członków rodziny staje się przyczyną sytuacji kryzysowej, której skutkiem jest ubóstwo, bezrobocie, utrata pracy, rozpad rodziny itp. Według danych Poradni Leczenia Uzależnień w Janowie Lubelskim uzależnionych od alkoholu w roku 2014 na terenie Gminy było 190 osób. Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim w roku 2012 z powodu uzależnienia udzielał pomocy 44 osobom, w roku 2013 udzielił pomocy 48 osobom, w roku 2014 udzielił pomocy 43 osobom oraz w roku 2015 pomocy udzielił 26 osobom. Można zauważyć iż liczba tych osób na przełomie ostatnich kilku lat ulega zmianie. Liczba osób uzależnionych odzwierciedla się również w liczbie różnych interwencji dotyczących osób pod wpływem alkoholu. Z danych Komendy Powiatowej Policji w Janowie Lubelskim wynika, że w 2014 roku do wytrzeźwienia

zostało zatrzymanych ogółem 110 osób, jest to liczba prawie dwukrotnie większa niż w roku poprzednim (2013r.- 72 osoby). Przeprowadzono również 130 postępowań przeciwko osobom nietrzeźwym. Natomiast w roku 2015 wzrasta liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia, ogółem jest to 138 osób. W problemie tym uczestniczą również osoby nieletnie.

Należy zatem podkreślić, że osoba uzależniona nie może właściwie wypełniać swoich funkcji społecznych, zawodowych, a tym bardziej rodzicielskich. Skutkuje to niejednokrotnie pojawieniem zjawiska współuzależnienia.

Z danych statystycznych Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim za 2014 r. wynika, że z pomocy społecznej z różnych przyczyn korzysta prawie 700 rodzin z gminy Janów Lubelski. Analizę zakresu udzielanej pomocy pokazuje poniższa tabela⁴.

	2013	2014	2015
Liczba rodzin korzystających z pomocy OPS	715	659	849
<i>Powody korzystania z pomocy OPS (liczba rodzin)</i>			
Ubóstwo	586	547	442
Bezrobocie	499	470	378
Długotrwała lub ciężka choroba	347	343	306
Niepełnosprawność	197	200	187
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i powadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	99	87	76
rodziny niepełne	54	49	38
rodziny wielodzietne	8	18	12
przemoc w rodzinie	2	1	3
alkoholizm	48	43	26
trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	7	6	9
zdarzenie losowe	3	3	1

Jak wynika z powyższych informacji w ubiegłym roku z powodu bezrobocia z pomocy społecznej korzysta około 400 rodzin, a w około 80 rodzinach na terenie

⁴ Źródło: Sprawozdanie półroczne i roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za rok 2013- 2015,

gminy dominują problemy opiekuńczo - wychowawcze. Aż ponad 800 rodzin wymaga wsparcia w postaci pracy socjalnej.

Często rodzinom brakuje środków na żywność lub na zaspokojenie potrzeb dnia codziennego. W rodzinach pojawiają się różnorodne problemy, z którymi sobie nie radzą. Bardzo trudna jest wówczas sytuacja dzieci. W rodzinach gdzie jest bieda, alkoholizm rodziców, negatywne wzorce zachowania w środowisku, brak perspektyw życiowych, brak wsparcia ze strony rodziny powodują u dzieci niskie poczucie własnej wartości i brak wiary we własne siły. Dzieci w rodzinie gdzie występują problemy żyją w nieustającym napięciu i stresie. Trwanie w ciągłej niepewności wywołuje u nich poczucie braku bezpieczeństwa i porządku życiowego. Dzieci najczęściej odsuwają się od rówieśników ponieważ uważają, że są gorsze. Bardzo często izolują się od rzeczywistości lub popadają w negatywne wpływy rówieśników. Dzieci wymagają więc wielu działań mających na celu wsparcie ich w sytuacji, w której się znalazły. Dlatego należy podjąć wszelkie działania wspierające dla rodzin oraz promujące ważne wartości.

Z powodu problemów opiekuńczo-wychowawczych rodziny z terenu gminy od 2012 roku obejmowane są wsparciem asystenta rodziny. Asystentura rodziny polega na towarzyszeniu rodzinie z dziećmi w poszukiwaniu rozwiązań trudnej sytuacji życiowej z wykorzystaniem mocnych stron członków rodziny, zasobów rodziny pochodzenia i rodziny dalszej, społeczności lokalnej i zasobów instytucjonalnych. Głównym celem asystentury jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców lub opiekunów dzieci. Z takiego wsparcia od 2012 roku skorzystało łącznie 38 rodzin. W 2012 roku wspierano 16 rodzin, następnie w roku 2013 objęto dodatkowo 2 rodzin, a w 2014 – 10 rodzin, w roku 2015 ze wsparcia asystenta rodziny skorzystało 16 rodzin. Natomiast w roku 2016 w pierwszym półroczu ze wsparcia asystenta rodziny korzystało już 12 rodzin. Praca asystenta z rodziną przeciętnie trwa około 2 lat.

IV. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Zaniechanie działań wobec rodzin, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych takich jak: uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych oraz różnego rodzaju negatywne zdarzenia może doprowadzić do degradacji rodziny a w konsekwencji do umieszczenia dziecka poza rodziną biologiczną.

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada przede wszystkim udzielenie wielopłaszczyznowego wsparcia różnym typom rodzin, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Zasadą nadrzędną jest udzielanie pomocy w bieżących trudnościach, jednakże Program zakłada również działania zapobiegające powstawaniu sytuacji mających niekorzystny wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny, wsparcie jej w zakresie występujących niedomagań, zabezpieczenie potrzeb, wpływanie na poprawę trybu i jakości życia, pomoc we wzmocnieniu jej wydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

Szczegółowe założenia Programu obejmują:

- ✓ wzmocnianie systemu rodzinnego, aby był w stanie w prawidłowy sposób poprowadzić proces wychowawczy
- ✓ ochronę dzieci przed niedostosowaniem społecznym, uzależnieniami, marginalizacją i wykluczeniem społecznym
- ✓ zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz reagowanie w sytuacjach trudnych
- ✓ poprawa sytuacji dziecka w środowisku rodzinnym, szkolnym, rówieśniczym i lokalnym
- ✓ wspieranie potencjału rodziny biologicznej we wczesnym etapie jej funkcjonowania
- ✓ ścisłą współpracę podmiotów działających na rzecz dzieci i rodziny, funkcjonujących na terenie Gminy i Powiatu Janowskiego
- ✓ podejmowanie działań profilaktycznych.

Program zakłada więc tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Janów Lubelski. Wsparcie będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, przy jednoczesnym wykorzystaniu potencjału samej rodziny. Ważnym elementem jest również współpraca różnych podmiotów zajmujących się problemami rodzinie i przez to podejmowanie interdyscyplinarnych działań.

V. ADRESACI

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny są rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, uzależnieniami, przemocą oraz rodziny, które z różnych powodów znalazły się w trudnej sytuacji życiowej lub przeżywające kryzys. Wsparciem objęte zostaną wszystkie typy rodzin zarówno naturalne (biologiczne), jak i rodziny zastępcze i adopcyjne. Zgodnie z założeniami rodzina, do której adresowany jest Program zamieszkuje na terenie gminy Janów Lubelski.

Adresując działania do tej grupy mieszkańców Gminy zmierza się do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodzin, co wiąże się z dużym zyskiem dla społeczności lokalnej w każdej sferze życia.

VI. CELE PROGRAMU

Cel główny: Stworzenie spójnego i wielopłaszczyznowego systemu wsparcia dla rodzin, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, zamieszkujących na terenie Gminy Janów Lubelski.

Cele szczegółowe:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny
- 2) Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.
- 3) Udzielenie wsparcia rodzin niewydolnych wychowawczo
- 4) Rozpoznanie głównych problemów występujących w rodzinach
- 5) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny
- 6) Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym.

VII. SPOSOBY REALIZACJI CELÓW

Cele szczegółowe	Zadania
<p>1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) stale diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin, b) systematyczna praca socjalna wydobywająca zasoby rodziny, dzięki którym będą w stanie samodzielnie zaspokajać podstawowe potrzeby rodziny, c) zapewnienie bezpieczeństwa bytowego poprzez objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci w przedszkolach, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie gorącego posiłku, d) przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, e) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z rodziną, f) zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych rodzinom tego wymagającym, g) zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia asystenta rodziny, h) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, i) podejmowanie działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia
<p>2) Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych specjalistów, b) udzielanie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem, c) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych, d) organizacja specjalistycznego poradnictwa:

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ pedagogicznego, ✓ prawnego, ✓ rodzinnego, ✓ terapii systemowej rodzin, ✓ treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, ✓ psychoedukacja, ✓ mediacja rodzinna itp. <p>e) dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy</p> <p>f) podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, poprzez organizowanie szkoleń, warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej,</p> <p>g) działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin, w których opiekunowie pozostają bez pracy, w ramach projektu aktywnej integracji i wspierania Klubu Integracji Społecznej</p> <p>h) umożliwienie funkcjonowania na terenie Gminy rodzin wspierających</p> <p>i) monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wypracowanie procedur służących wyłonieniu środowisk wymagających szczególnego nadzoru, ✓ wypracowanie procedury dotyczącej analizy sytuacji rodziny pod kątem zasadności przydzielenia asystenta rodziny, ✓ wypracowanie i wdrożenie standardów pracy z rodziną wieloproblemową, ✓ podsumowanie i analizę efektów pracy z rodziną.
<p>3) Udzielenie wsparcia rodzin niewydolnych wychowawczo</p>	<p>a) zapewnienie wsparcia zatrudnienia asystentów rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci</p> <p>Zadania asystenta rodziny:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wspieranie aktywności społecznej rodzin; ✓ nabywanie umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego i gospodarowania zasobami finansowymi; ✓ udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów

	<p>socjalnych, psychologicznych i wychowawczych z dziećmi;</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz udzielanie pomocy w poszukiwaniu i podjęciu zatrudnienia; ✓ prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców, motywowanie rodziców do udziału w zajęciach mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych; ✓ podejmowanie działań interwencyjnych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny. <p>b) zatrudnienie rodzin wspierających- jest to rodzina, posiadająca odpowiednie predyspozycje osobowościowe, znajdująca się w bezpośrednim otoczeniu rodziny i gotowa objąć pomocą w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych inną rodzinę, przeżywającą trudności. Po przejściu szkolenia, pod opieką asystenta rodzinnego, współpracuje on z rodziną potrzebującą pomocy i jej dziećmi.</p> <p>Zadania rodziny wspierającej to m.in.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomoc w opiece i wychowaniu dziecka, ✓ pomoc w nauce, ✓ wypracowanie nawyków wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, ✓ rozwijanie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny, ✓ kształtowanie i wypełnianie podstawowych ról społecznych, ✓ pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego w tym, oczywistych spraw dla rodziny jak: nauka gotowania sprzątnięcia, utrzymania higieny osobistej czy racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. <p>c) praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze</p> <p>d) współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań</p> <p>e) organizowanie specjalistycznego poradnictwa</p> <p>f) tworzenie i wspieranie działalności świetlic</p>
--	---

	<p>środowiskowych i organizowanie opieki dla dzieci w godzinach pozaszkolnych</p> <p>g) prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową.</p>
<p>4) Rozpoznanie głównych problemów występujących w rodzinach</p>	<p>a) rozpoznawanie - analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu problemów opiekuńczo- wychowawczych,</p> <p>b) bieżące kontakty pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi</p> <p>c) diagnozowanie i aktualizowanie informacji dotyczących sytuacji rodzin w Gminie</p> <p>d) diagnozowanie oczekiwań klientów pomocy społecznej dotyczących udzielania im stosownej pomocy</p> <p>e) doskonalenie zawodowe pracowników OPS z zakresu umiejętności diagnozowania środowiska rodzinnego</p> <p>f) współpraca międzyinstytucjonalna, wymiana informacji itp.</p>
<p>5) Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny</p>	<p>a) wspieranie i propagowanie form aktywności społecznej, której celem jest umacnianie więzi rodzinnych</p> <p>b) promowanie wartości rodzinnych poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych, mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i wyposażanie w ważne umiejętności</p> <p>c) prowadzenie kampanii medialnych przeciwdziałających dysfunkcji w rodzinach</p> <p>d) podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej</p> <p>e) realizacja programów prozdrowotnych</p> <p>f) propagowanie wśród mieszkańców aktywności ruchowej i rekreacyjnej.</p>
<p>6) Prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym.</p>	<p>a) realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych adresowanych do dzieci i młodzieży</p> <p>b) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej w edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii</p> <p>c) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przemocowych</p>

	<p>d) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych</p> <p>e) organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów</p> <p>f) promocja zdrowego stylu życia i prawidłowej postawy społecznej młodego człowieka</p> <p>g) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej funkcji komórki społecznej,</p> <p>h) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia,</p> <p>i) prowadzenie świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia poprzez propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej.</p>
--	---

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Program realizowany będzie głównie przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim we współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Urząd Miejski w Janowie Lubelskim
- 2) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Janowie Lubelskim
- 3) Sąd Rejonowy Janowie Lubelskim
- 4) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Janowie Lubelskim
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie Lubelskim
- 6) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie
- 7) Komenda Powiatowa Policji w Janowie Lubelskim
- 8) Szkoły i przedszkola z terenu Gminy Janów Lubelski
- 9) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Janowie Lubelskim
- 10) Powiatowy Urząd Pracy w Janowie Lubelskim
- 11) Ośrodek Rewalidacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Janowie Lubelskim
- 12) Parafie z terenu Gminy Janów Lubelski
- 13) Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.
- 14) Zakłady opieki zdrowotnej.

IX. FINANSOWANIE, ZARZĄDZANIE I MONITORING

Gminny Program Wspierania Rodziny realizowany będzie w latach 2017-2019.

Program finansowany będzie ze środków budżetu Gminy Janów Lubelski, budżetu państwa (programy rządowe) oraz z projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się pracą z rodziną. Monitoring polegał będzie na pozyskiwaniu danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności.

Ponadto Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie Lubelskim będzie co roku przedstawiał Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Programu.

Wskaźnikami realizacji przyjętych celów będą min.:

- ✓ liczba i formy udzielonej pomocy
- ✓ liczba rodzin i dzieci objętych pomocą
- ✓ liczba szkoleń i warsztatów
- ✓ liczba i rodzaj poradnictwa specjalistycznego
- ✓ liczba i formy przekazów informacyjnych i edukacyjnych
- ✓ liczba osób uczestnicząca w programach, projektach, kontraktach socjalnych i grupach wsparcia
- ✓ liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny
- ✓ liczba rodzin wspierających i liczba rodzin objętych tego typu wsparciem
- ✓ liczba inicjatyw lokalnych propagujących więzi rodzinne.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Janów Lubelski zakłada przede wszystkim stworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się wszystkie aktywne instytucje i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji Programu jest polepszenie sytuacji rodzin w gminie, ich poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla dziecka i rodziny.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Janowie Lubelskim

Ewa Janus